Izhaja
vsak četrtek, ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:
za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje štev. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXIV. V Celovcu, 27. julija 1905. Štev. 30.

Dvajsetletnica družbe sv. Cirila in Metoda v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu.

Slavnost, katero je priredila naša „Narodna šola“ v proslavo dvajsetletnice družbe sv. Cirila in Metoda na god slovanskih apostolov, se je zelo sijajno izvršila. Slavnost v sredo dne 5. julija t. l. je počastilo 13 gg. duhovnikov s č. gosp. Šimnom Čemerjem, dekanom v Velikovcu, na čelu in mnogo odličnih slovenskih rodoljubov. Vendar je bila ta prva predstava vsled velikanske vročine in nujne žetve od strani kmetskega ljudstva bolj slabo obiskana, vseh udeležencev je bilo kakih 150. Da bi se tedaj tudi kmetskemu ljudstvu udeležba omogočila, se je slavnost ponovila v nedeljo, dne 16. julija t. l. popoldne. Druga slavnost pa je bila od naših rodoljubnih kmetov in tudi od mestnih velikovških Slovencev prav obilno obiskana, bilo je okrog 300 udeležencev. Tudi gmotna stran slavnosti se je prav dobro obnesla. V gotovini so nam poslali preblagi rodoljubi 387 K, vstopnine pri prvi slavnosti je bilo 154 K, pri drugi slavnosti pa 46 K 25 v, skupaj 586 K 25 v. Od te svote se je poslalo 300 K kot slavnostni dar družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljano, ostalo se pa porabi v pokritje stroškov slavnosti in za slikanje nove šolske telovadnice. Bog plati vsem preblagim dobrotnikom stoterno!

G. župnik Treiber pozdravi vse navzoče najprisrčnejše in omenja, da se je ta slavnost napravila v znamenje hvaležnosti do velike dobrotnice koroških Slovencev, naše šolske družbe sv. Cirila in Metoda, ki letos obhaja dvajsetletnico svojega obstanka. Pogubno delovanje l. 1880. ustanovljenega nemškega šulferajna, je napotilo iskrenega slovenskega rodoljuba, da je v nekem ljubljanskem časniku objavil spodbujajoč članek, s kojim je pozivljal Slovence, naj l. 1885. dejansko proslavijo tisočletnico sv. Metoda s tem, da ustanovijo slovensko šolsko družbo, ki naj nosi ime slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda in deluje v njunem smislu. Članek je našel v srcih slovenskih rodoljubov navdušen odmev, ustanovila se je naša šolska družba ki je bila od vlade dne 9. malega travna 1885 potrjena. Od leta do leta se je družba čedalje bolj po številnih podružnicah razširila po vsem Slovenskem in je tekom dvajset let nabrala ogromno svoto okroglo 600.000 K prispevkov v svoje namene. Tako je mogla naša družba izvršiti svoj namen, ustanovila je ob narodnih mejah mnogo šolskih vrtcev, krona njenega delovanja so pa desetrazredna ljudska šola v Trstu, naša krasna štirirazredna „Narodna šola“ v Velikovcu in ljudska šola na Muti na Štajarskem. G. župnik sklene svoj govor z iskreno željo, naj bi vsak Slovenec spoznal res apostolsko delovanje naše šolske družbe in jo podpiral z vsemi močmi.

Učenec Janez Mihev in učenka Franja Gril sta nato v vznesenih besedah proslavljala naša slovanska blagovestnika sv. Cirila in Metoda kot največja dobrotnika slovanskih narodov: v verskem oziru, ker sta nam prižgala luč sv. vere in ohranila zapadne Slovane v zvestobi do katoliške cerkve, v narodnem oziru pa, ker sta s prestavljanjem sv. pisma in obrednih knjig na slovenski jezik položila temelj narodni omiki že v tistih ranih časih, ko še mnogo drugih narodov nobene omike ni imelo. Vrstile so se potem razne deklamacije, posebno vrlo je izvršil svojo nalogo po svojem pogumnem nastopu in jasnem izgovarjanju šestletni učenec Jurče Čarf iz Velikovca.

Glavno zanimanje pa sta zavzeli krasni igri „Materin blagoslov“ in šaloigra „Na trgu“. Priznati moramo, da takih umetnih predstav naša „Národna šola“ še nikdar ni napravila, zakaj obe igri sta se večinoma peli. Res zelo veliko nalogo so rešile naše čč. sestre, ako se pomisli, koliko posebno pevskih vaj je bilo treba, da so se otroci privadili tolikim in tako različnim napevom. V prvi igri se nam predstavlja srečna kočarska družina, obstoječa iz skrbne matere (Micka Kovač) in dveh otročičev, sinčeka Boleslava (France Skočir) in hčerkice Tugomire (Rozika Rodler). Odkar pa so zašli v zakotno domačo vas tuji vitezi, je Boleslav ves izpremenjen, vedno sanjari o svetu in o vitezih. Čarovnica (gojenka Ema Keblič) odpelje dečka s pomočjo čarovne pijače od doma na kraljičin (gojenka Rozalija Einspieler) dvor. Deček se kraljici kmalu prikupi, posebno ker reši kraljici življenje. Že se pripravlja čarovnica, da bi dečka za vse čase za sebe pridobila, ter mu ponuja v tretje čarovne pijače. V odločilnem trenutku pa dospe na kraljičin dvor sestrica Tugomira, ki je izgubljenega bratca že dolgo iskala, in otme Boleslava iz pogubonosnih rok čarovnice. Konec igre je živa podoba: mati blagoslovi zopet domu vrnivša se otroka. Zelo izvrstno je igrala šele desetletna učenka Rozika Rodler, prav dobro so tudi rešili svoje uloge France Skočir, Ema Keblič, Rozalija Einspieler in Micka Kovač.

Druga igra „Na trgu“, katero je predstavljalo 14 deklet, je naravnost iz vsakdanjega ~~življenja~~ vzeta, zavoljo tega je vzbudila posebno med kmetskim ljudstvom veliko zanimanje. Vrši se tržni dan, veliko število kmetskih deklic prodaja na trgu razno sočivje, piščeta in druge stvari. V sredi trga pa ima stalna branjevka Mojca (gojenka Barbika Male) pod razprostrtim velikim dežnikom svoj sedež. Pridejo razne gospe, gospodične in kuharice, ki kmetskim deklicam vse pokupijo, ali Mojco, ker je predraga s svojo robo, vse prezre. Mojca se pa tolaži s tem, da bo svojo robo že še prodala, sicer ji je pa vseeno, ako bi tudi nič ne prodala, saj ena tolažba ji je še ostala: njen zlati kavni lonček, katerega pijoča visoko dviga. Končno pa le tudi Mojci sreče solnce prisije: dve imenitni gospodični, ki sta se zakasneli, odvzameta Mojci za drag denar vse blago. Njene sanje, „da si bo kupila židast birtuh in gvantič čisto nov in hodila vsako nedeljo na špas“, so se uresničile. Vse igralke so zelo izvrstno igrale, posebno petje je bilo zelo krasno, naravnost mojstrsko pa je izvršila svojo vlogo gojenka Barbika Male s svojim naravnim, neboječim kretanjem in krasnim petjem. Obe igri sta napravili na občinstvo, ki je z burnim odobravanjem pohvalilo predstavi, zmagovit vtis, in splošno je bilo priznanje nad velikim trudom, katerega so čč. sestre s pripravami imele. Bog jih živi!

Predstava teh dveh krasnih iger je zopet najsijajnejše dokazala lepoto našega slovenskega jezika in koliko je mogoče doseči z otroci, ki se poučujejo na podlagi materinega jezika. Naj bi tedaj po naši lepi slavnosti zopet oživljena narodna zavest prešinila vse sloje našega ljudstva in naj bi pri nas ne bilo slovenskih staršev več, ki bi ne pošiljali svojih otrok v našo „Národno šolo“!

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Podlistek.

Tine in Barigeljc.

Prežlahtni, precartani Tine!

Komarji, muhe, brenceljni itd. so pač same ob sebi prav nedolžne živalce, a ubogim trpinom-ljudem delajo mnogo sitnosti, da, tako so predrzne, da se vsedejo celo na nos najvišjih gospodov. Da se Tvojega izogibajo, dragi Tine, ima pa v tem svoj vzrok ali „uržah“, ker imaš tako dolgega, in če k nebu pogledaš, tako visokega, da se skoro oblakov dotika, in se zaradi tega te živalce bojijo, da bi ne primrznile na njem. Da pa meni ne prizanesejo, je umljivo. Posebno so se jim priljubila ušesa, na katerih je že nekdaj v ljudski šoli izkušal učitelj nategljivost, seveda le drugim šolarjem v pouk; da je pa pri tem slučajno naletel vedno na moja, moral bi kdo imeti za znamenje posebnega odlikovanja, jaz pa sem bil drugega mnenja in bi rad privoščil to veselje komu drugemu.

Brenceljni, muhe in komarji so največje veselje pastirjev. Bz, bz, bz začne brenčati in tedaj je pri kravah, volih, ovcah, kozah že tudi izbruhnila revolucija. Repe na kvišku in hajdi po grmovju, pastirji pa za njimi vedno kličoč: volej, na. na, dokler ne zgubijo klobukov in so strgane hlače.

No, glej precartani Tine, takšen brencelj priletel je tudi v uredništvo „Mira“ in se spravil na Barigeljca. Priletel je iz Črnčeč pri Dholici v podobi „Slovenskega Jožeka“ ter hudo brenčal, da Barigeljc še ni ustanovil svoje pisarne. Ti veš, dragi Tine, kakšne naklepe sva že delala zaradi tega. Denarja bi nama ne manjkalo, saj imam jaz „Kolomonov žegen“ še iz časov, ko sem bil v črni šoli, in kadar bo treba, bova pa šla vzdigovat zaklad na Reberco, kjer je menda trinajst sodov samih cekinov, samo treba se bo dati privezati, da naju ne bo tako nagnalo, kakor one reberške fante, da jih je še pol leta mrzlica tresla. Tedaj denarja bi že bilo kakor črepinj, a pisarja mi manjka, in zato sem si mislil: Slovenski Jožek iz Dholice bo ravno prav za to, ker zna tako dobro podregati. Saj godilo se mu ne bo slabo, če bo kaj „kšefta“. Bova že poiskala prave paragrafe, če pa ne, pa lahko muhe lovi, da si krati čas. Zato dragi Tine, kakor hitro prideš, bova „zbiksala“ naše „štifletne“ ter šla tam gor na Dholico, da napraviva „kontroht“ z Jožekom. Kje da stanuje, sicer ni naznanil, a mislim, da boš Ti Tine, ki imaš tako dolg nos, že izvohal, kje je. Koliko mu pa naj plače dam, bom že videl, malo črez en „zeksej“ že mora biti, s čimer je sicer tudi lahko zadovoljen, saj moja teta, kolikorkrat sem jo obiskal, mi je dala vedno „zeksej“ ter zraven še pripomnila: „Tu imaš zeksej, pa le glej, da ne boš veliko lumpal z njim po gostilnah.“

Tedaj mora „zeksej“ že tudi nekaj vrednosti imeti.

Dober izgovor več pomaga kakor sto dohtarjev, to je stara resnica, o čemer sem se zadnjič prepričal. Moja Franca je sicer zlata duša in jaz vsak dan hvaležnega srca izdihnem, da sem jo dobil. Ne spravi jo kmalu kaj v slabo voljo in če že, gre pa drva cepit, da „leberje“ na vse strani leti, kateri nasvet ji je neka Micka, odkod je doma, sem že pozabil — če se ne motim, je zdaj v Grabštanju — napovedala, in ki je menda izvrstno zdravilo za preganjanje slabe volje. Le eno je, kar ji vzame popolnoma vso potrpežljivost in ko tudi cepljenje drv nič več ne pomaga, namreč, če ji kdo kako posodo razbije, bodisi potem pisker, skleda ali steklenica.

Bilo je pred nekaj dnevi, ko me obišče moj prijatelj, Tebi dobro znani Zorko. Da se prijatelju postreže, je stara slovenska navada, in že Rimljani so rekli, da je pet vzrokov, da se pije, namreč, če te obišče prijatelj, če si žejen in misliš, da boš še žejen, če je vince sladko in nazadnje, če imaš sploh kakšen povod za to.

Skočim tedaj v klet ter stopim medtem še v kuhinjo, da dobim steklenico. Toda nesreča je hotela, bilo je kakor bi me Valentinova bolezen hotela metati, naenkrat zadenem ob stol, na katerem so bile steklenice in posoda še od opoldne, in kakor bi trenil, bilo je že tudi vse na tleh. To je bil polom, da sem si zamašil ušesa. Mislil sem tudi takoj smukniti v klet, a pred mano je že stala Franca s strogim pogledom. Meni je bilo, da bi najrajši izginil najmanj tisoč metrov pod zemljo, kajti vedel sem, zdaj bo nevihta, kajti oblaki so se zbirali. Toda Barigeljc, ki ga korajža nikdar ni zapustila, si je znal pomagati.

Za mano je stal namreč Orso, velik domači

Dijaško bolniško društvo v Gradcu.

Z nekim neprijetnim čutom se vračajo letos slovanski, posebno slovenski dijaki v domovino. Bojijo se, da jim bo, začenši s prihodnjim zimskim tečajem, že itak siromašno življenje v tujem vseučiliškem mestu še bolj otežkočeno, da sosebno v slučaju bolezni ostanejo osamljeni in zapuščeni, kajti oni zavod, ki prihaja slovenskemu dijaku na pomoč v skrajni sili, ki ga podpira in neguje, kadar se mu približa največja sovražnica — bolezen — propada ter v prihodnjem letu ustavi svoje humanitarno delovanje, ker mu manjka podpor. „Bolniško društvo za slovenske visokošolce v Gradcu“ se je ustanovilo v začetku z. t. 1896—1897 z namenom, da v slučaju bolezni preskrbuje svojim članom brezplačno zdravnika, zdravila in po potrebi bolniško oskrbo; siromašnim dijakom v slučaju smrti tudi brezplačen dostojen pogreb. To nalogo je „bolniško društvo“ zvesto izvrševalo. Dobilo si je najznamenitejših medicinskih strokovnjakov, ki večinoma brezplačno opravljajo službo društvenih zdravnikov, sklenilo je pogodbo z lekarnami ter pridobilo olajšav na „splošni bolnišnici“. Na stotine slovanskih dijakov je že uživalo udobnosti, ki jih nudi „bolniško društvo“ svojim članom. Marsikateremu je ohranilo zdravje ter ga obvarovalo bednega bolnega življenja in nekaterim nesrečnim je tudi pripravilo dostojno zadnjo posteljo v tuji zemlji. — Ni se torej čuditi, da je „bolniško društvo“, ki šteje med svojimi člani dobrih 50% Slovencev, izdalo v 8 letih svojega obstanka skoraj 8500 K v svoje namene, svoto, ki vsako leto neprimerno raste, tako da je bolniško društvo letos na pr. plačalo samih bolniških stroškov okoli 900 K in približno ravno tako visoko svoto v lekarnah. Rastočim izdajam pa ne odgovarjajo podpore. O prvih letih svojega obstanka je društvo prejelo precej podpor. Različni dobrotniki, pred vsem slovenske posojilnice, so mu pomagali pripraviti kapital — a te podpore so z malimi častnimi izjemami izostale in danes je društvo navezano na članarino svojih 120 članov (po 3 K na semester) in pa na pičlo glavnico, ki se je ravno letos tako skrčila, da bo začetkom prihodnjega leta preostajalo borih 600—700 K, s katero svoto pa društvo nikakor ne more naprej poslovati.

Zato se obračajo slovenski akademiki v Gradcu do svojih prijateljev in dobrotnikov, obračajo se do vseh onih, ki so skusili in poznajo bedo in neznosni položaj bolnega dijaka, obračajo se tudi do onih, ki so nekdaj kakor člani društva uživali njega udobnosti in dobroto, z nujno prošnjo, da z denarnimi prispevki rešijo ta velepomembni zavod propada ter mu opomorejo, da bo lahko tudi za naprej deloval v prospeh in blagor slovenskega dijaštva v Gradcu!

V imenu slovenskih graških akademikov:

phil. Albert Kramer, Trbovlje.
phil. Fran Kotnik, Guštanj, Koroško.

Kupujte národni kolek!

Koroške novice.

Osebna vest. Gosp. dr. Radoslav Kušej, c. kr. sodni pristav v Celovcu, ki je bil nedavno imenovan c. kr. sodnim pristavom za Črnomelj, a ostal za nedoločen čas še pri c. kr. deželnem sodišču celovškem, je sedaj prideljen tajništvu c. k. nadsodišča v Gradcu.

Duhovniške in cerkvene stvari. Nameščena sta gg. novomašnika Josip Linasi kot kapelan v Šmihelu pri Pliberku, Anton Jelenc kot kapelan v Svečah. G. Franc Smodej, dosedaj kapelan v Št. Jakobu v Rožu, je premeščen za kapelana v Št. Vid v Podjunski dolini, ne pa kakor smo zadnjič pomotoma poročali, v Šmihel pri Pliberku.

Osebna vest. Iz Celja je premeščen tamošnji sodni tajnik Rihard Marckhel v Celovec ter imenovan sodnim svetnikom. Novoimenovani sodni svetnik je bil v Celju steber celjskega posilinemštva in celjski nemčurji ga bodo kaj hudo pogrešali. — Sodnim svetnikom je imenovan tudi Josip Spängler, namestnik drž. pravdnika v Celovcu.

Takoimenovana „Bauernzeitung“ je hotela biti v predzadnji številki enkrat prav posebno nesramna. Ko namreč poroča o gozdnem požaru, ki je nastal po zažiganju Ciril-Metodovih kresov tupatam, rabi take izraze, da se človeku kar studi. Sicer so ti gozdni požari posebno v nekaterih krajih nastali na težko razumljiv način, kajti goreti je začelo večinoma šele tretji dan po zažiganju kresov, kar pametnemu človeku ne gre kar tako v glavo. Ne bomo se motili, ako pravimo, da je popolnoma lahko mogoče, da je zlobna nemčurska roka nalašč zasmodila v gozdu, samo da bi škodovala Slovencem, ki so žgali kresove, in da bi morda oblasti prepovedale zažiganje slovenskih kresov. Da bi nemške kresove tudi prepovedali, o tem seveda niti pomisliti ni treba. Pa naj že bo kakor hoče, ali višek nesramnosti je dosegla pohujševalka kmetskega stanu, takoimenova „Bauernzeitung“, že z naslovom svoje vesti o gozdnem požaru v Hodišah, ki se glasi — „Ciril in Metod kot požigalca.“ Večja nesramnost je težko mogoča.

Kakor čujemo, namerava knezoškofijski ordinarijat namestiti v celovški glavni mestni župniji na mesto v Velikovec premeščenega g. Dobrovca v kratkem novega kapelana. Dosedaj je nadomestoval kapelana kapucin iz celovškega samostana. Kakor smo že svoj čas pisali in dokazali, je celovška mestna župnija po svojem prebivalstvu dvojezična, kar se najbolj vidi v spovednici, kjer danzadnevom, rekli bi, skoraj večina ljudi, ki hočejo opraviti spoved, želi slovenskega spovednika. Pa ne samo radi tega. Oba kapelana se vrstita teden za tednom v vodstvu župnijskih poslov, a v župnem uradu je veliko stvari, za katere se mora znati slovenski, toliko v reševanju raznih dospelih listin, kakor tudi v občevanju s strankami. Neobhodno je torej potrebno, da vsaj eden izmed obeh kapelanov mestne župnije zna slovenski. Tako je tudi bilo vedno doslej, da je bil nameščen pri mestni župniji po eden slovenski kapelan. Kakor smo pa sedaj izvedeli od prav zanesljive strani, pa se misli popolniti po g. Dobrovcu izpraznjeno mesto z Nemcem. Tako bi ne bilo pri mestni župniji kapelana, ki bi razumel jezik dobršnega dela prebivalstva te župnije. Vemo, da se nam bo reklo, da zna g. dekan Angerer slovenski, in da to zadostuje, toda temu moramo odločno oporekati. Res, g. dekan zna slovenski, ali on je kot dekan in predstojnik raznih drugih ustanov tako zaposlen, da ne more obenem tudi voditi župnega urada. Zato sta kapelana. Kako naj pa kapelan, trd Nemec, ki ne zna niti besedice slovenske, spoveduje slovenski, kako naj občuje s slovenskimi strankami, ki imajo gotovo neoporekljivo pravico občevati s svojim župnim uradom v svojem materinem slovenskem jeziku, kako naj rešuje slovenske dopise itd.? To mu je naravnost nemogoče. Zdrava pamet že torej sama zahteva, da se namesti pri tem župnem uradu kapelan, ki je zmožen slovenskega jezika, ne da bi se še posebej opozarjalo na posebno potrebo takega duhovnika v verskem, cerkvenem oziru. Dasiravno je nameščanje duhovnikov gotovo zadeva, katera spada neoporekljivo v delokrog cerkvene oblasti, vendar pa smo se čutili dolžne, da opozorimo javnost na to dejstvo s posebno pripombo, da gotovo ne bi bilo v korist dobri stvari, ako bi se dosedaj gotovo že več ko sto let obstoječa navada tebinič meninič vrgla v kot morda iz edinega vzroka, da bi se morebiti zadovoljilo nekatere nemške-nacijonalne kričače, kateri pridejo župno cerkev gledat samo od zunaj in sicer le enkrat v tednu, namreč ob nedeljah po enajsti maši, ko pridejo občudovat iz cerkve gredoče nacifrane celovške stare in mlade device. Bodi torej tudi tu popolnoma jasno povedano, da bomo z vso pozornostjo zasledovali to zadevo in ob svojem času povedali svoje mnenje, pa naj bo to všeč temu ali onemu, ali pa tudi ne.

„Mir“ in akademična društva. V sobotnem „Slovencu“ je blagovolil pisec „Jeseniških novic“ nekoliko pogrmeti proti našemu listu, češ, da je zagrešil gorostasen greh, ker je priobčil poziv k pristopu akademičnim društvom „Iliriji“, „Sloveniji“ in „Triglavu“. In zato obžaluje jeseniški dopisnik „bratske Korošce“, in jim svetuje, da naj pogledajo črez Karavanke na Kranjsko, kar jim bo odprlo oči. — Na ta popolnoma nepotreben napad samo toliko-le odgovora: O „Triglavu“ ni bilo v pozivu niti besedice, pač pa o „Taboru“. Da smo priobčili „poziv“, zato pač nismo odgovorni jeseniškemu novičarju, niti sploh komu drugemu iz „bratske“ Kranjske, katera je bolj potrebna obžalovanja, kakor tisti koroški slovenski dijaki, ki so v enem izmed omenjenih društev. Pripomnim naj tudi, da so izmed slovenskih koroških vseučiliščnikov razun dveh vsi v enem izmed omenjenih treh društev, pa so vzlic temu pošteni, za svoj narod navdušeni Slovenci. Ako nam predbaciva jeseniški novičar, da nismo priobčili poziva „Danice“ in „Zarje“, mu bodi tu javno povedano na uho, da letos še ni nikjer bral takšnega poziva, ker ga ti društvi dosedaj niti še izdali niste. Potemtakem ga tudi priobčiti nismo mogli. Ako nam jeseniški novičar ne zaupa, nam pač ne bo delalo sivih las, kajti mi smo popolnoma zadovoljni, da nam zaupa slovenski narod na Koroškem. Pogled na Kranjsko črez Karavanke, no, tega pa menda tudi ne bomo preveč prakticirali, kajti hvala Bogu, da je še kaj gorovja pred našimi očmi, sicer bi bili morali že zdavnaj oslepeti vsled oči odpirajočih kranjskih razmer. — Gospoda jeseniškega novičarja pa prav prijateljski opominjamo,

---

pes, ki je vedno hodil za mano in mahal s svojim velikim repom.

„Kaj je bilo?“ meni Franca strogo.

„Jaz nisem kriv“, odvrnem nato pogumno, misleč si, Barigeljc drži se, drugače bo slaba.

„Kdo pa tedaj?“

„Orso, saj vidiš, kako maha s svojim repom, saj ni čuda, da že večkrat ni pobil kaj, ali mogoče misliš, da sem jaz to storil; o tem še sanjati ni.“

Pomagalo je. Hud pogled zadel je ubogega Orsota, in ne bi se mu dobro godilo, če bi ne bil spoznal takoj nevarnega položaja ter izginil pri vratih vun.

Drugi dan me je dro milo gledal, češ, zakaj me preganja Franca, ko sem nedolžen, a jaz sem ga tolažil, da naj bo le lepo tiho, in da se potolaži, dal sem mu zato lep kos mesa. Sklenil sem pa, prihodnjič nič več ne pobijati piskrov, kajti ne našel bi več lahko primernega izgovora.

Ker sem že o sladkem vincu govoril, hočem še tudi povedati, dragi Tine, da se veš po tem ravnati, kje raste najslajše vince na Koroškem. To je namreč v Žitarivasi. To vince, „žitrajc“ po imenu, je tako sladko, da morata dva držati, tretji pa vlivati, da ga četrti piti more. Tedaj, cartani Tine, kadar se boš vračal od kakšnega krsta ali „hojscti“ domu, kar žitrajca se napij, pa boš kmalu zdrav. Sicer so pa tam okolu sploh čudni kraji. Tako sta enkrat dva krojača na Reberci Kumrovega psa ubijala, misleč, da je volk, zato še pesem pravi:

Kaj je biv to za an smieh
ko sta ga drva na mieh.

Kako so tam volkovi tulili in kako so zaklad kopali, je že davno znano, zato gremo dalje v Apače, kjer stanujejo veleznani zobodrci. Če, recimo, koga zob boli, ga peljejo k malemu drevescu, recimo mecesnu, pripognejo vrh, privežejo vrvco, na drugi strani pa privežejo bolni zob nanjo ter spustijo vršiček kvišku in zob je zunaj. Če slučajno gre še tudi kak drugi zob zraven, to nič ne dene, saj jih še vendar nekaj ostane.

Malo za Apačami za gorami je prijetna dolina Jezerska. Tam je bil nekdaj „kunšten jager“. Če je ta šel na zajčji lov, je namazal svoje škornje s „pulphom“ ali mecesnovo smolo in če je ustrelil na zajca, katerega seveda nikdar ni zadel, in je ta v svoji zmedenosti priletel na lovca, je ta kar noge razmaknil in zajec je obvisel na škornjih.

Jezil se je pa vendar ta lovec, da še nikoli ni zajca ustrelil. To so izvohali njegovi prijatelji ter so sklenili, napraviti z njim šalo. Ko so dobili enkrat slučajno živega divjega zajca, privezali so ga k drevesu ter poklicali izvrstnega lovca, češ, da se tam in tam pri nekem drevesu pase zajec. Lovec zgrabi svojo puško, leti vun ter ustreli. Prijatelji so mislili, no, ta mu pa ne bo ušel. A kaj čudo! Ko prvokrat poči, zajec že leti, misleč si: Fitihot, le streljaj za mano, dokler imaš kaj smodnika. Prijatelji gledajo, kako bi to moglo biti, in glej, kaj je bilo. Izvrstni lovec je prestrelil vrvco, na katero je bil privezan zajec in tako jo je ta nepričakovano popihal. Da so seveda sedaj vsi z dolgimi zobmi gledali za njim, se razume.

Ker že ravno o razumevanju govorim, spomnim se, da se mnogokrat zgodi, da se ljudje ne razumejo. Pridem v neko gostilno na Koroškem ter prašam gostilničarko: „Kje je gostir.“ A ona me gleda ter pravi: „Ali hočete laškega ali domačega?“ Jaz začuden gledam, ne vedoč, kaj ta odgovor pomeni, ter prašam v drugič, češ, kje je vaš mož, gostilničar.

„A tako, tako, sem pa čisto narobe razumela, sem mislila, da želite sira.“

In tako sva se še-le razumela.

Človek marsikaterikrat misli, da bi bilo tako in tako, a navadno potem pride, da ni tako. Zato pa je boljše, če človek misli, da je ravno narobe. Jaz bi tudi rad mislil, da sem kakšen minister, pa rajši mislim, da nisem, in ne motim se. In če včasih rečem, da pridem zvečer ob šestih domu in pridem šele ob enajstih, tedaj se Franca gotovo moti, če misli, da sem bil do tedaj še v pisarni, in če jaz nato mislim, da me bo Franca potem, ko izve, da sem bil med prijatelji, zato še pohvalila, se zelo motim, kar bo gotovo vsak pritrdil, ki je vzel precartani križ zakona na svoje rame.

In če so v Ukvah oni, ki so se podpisali na prazne pole, mislili, da dobijo tisoče in tisoče, tedaj niso prav mislili, kajti kjer nič ni zapisanega, tudi nič ni. Če bi oni mislili, da nič ne dobijo, potem bi mogoče prav mislili. Če so pa mislili, s tem Barigeljcu kaj „zašafati“, so sicer lepo mislili, a ker nič ni zapisanega, se je tudi Barigeljc moral samo s praznimi polami zadovoljiti.

Ker pa mislim, da sem že dovolj pisal za danes, torej sklepam svoje slabo pisanje ter želim, da si tudi Ti, dragi Tine, kaj zmisliš in mi potem pišeš. Veš, Franca me že kliče, da moram iti z njo na „špancir“, in če ne ubogam, se pa zamerim, in kaj takega svoji precartani Franci ne morem storiti, zatorej odložim pero, Te tisočkrat srčno pozdravim, podam svojo roko črez visoki Obir in Peco in ostanem do hladnega groba Tvoj *Dr. Barigeljc.*

da naj se prav čisto nič ne vtika v naše razmere, katerih ne pozna niti najmanj, kakor tudi mi puščamo naše brate onstran Karavank popolnoma v miru.

„Freie Stimmen“ pa tiskarski škrat. „Fr. Stimmen“ prinašajo med svojimi političnimi novicami vest, da v štajarskih vladnih krogih vladajo Slovanom prijazne razmere. Pisati so namreč hoteli tako gospodje pri tem lističu, ali tiskarski škrat jim je napravil zgago, da so povedali res pravo resnico, kajti dotični stavek se glasi popolnoma doslovno: „In Steiermark weht in den oberen Regionen ein **slavenfremdlicher** Wind.“ Res, kakor nalašč.

Ljudska kuhinja v Celovcu. Po priposlanem nam letnem poročilu za l. 1904. posnemamo sledeče: Dohodkov je bilo 31.188 K 9 v, stroškov pa 32.247 K 6 v, torej primankljaja 1058 K 97 v. Oddalo se je vsega skupaj 226.550 porcij v vrednosti 26.578 K 84 v. Primankljaj je nastal največ vsled neznosnih mesnih cen. Meso se je podražilo za ljudsko kuhinjo za 10 vin. pri kilogramu, in ker se je porabilo 13.536 kg mesa, iznaša povišek celih 1353 K 60 v. Premoženja ima ljudska kuhinja 25.501 K 47 vin.

Pošteno jo je dobil, namreč urednik „beljaške urše“, Jože Gitschtaler, prošli četrtek pred celovškim okrajnim sodiščem. Ta imenitni urednik je sicer priobčil svoj čas popravek krajnega šolskega sveta v Škofičah, ali na koncu je pristavil: „vzlic temu pa ostane gospod Singer hujskaški far.“ G. župnik Singer je tožil urednika in celovška sodnija mu je naložila lepo kazen v znesku 60 K. Ali to še ni najboljše. Najimenitnejši je bil namreč zagovor obtoženčev, ki je klobasal take reči, da ga je sodnik parkrat zavrnil. Med drugimi je tudi trdil, da je bil svoj čas obsojen vzlic temu, da sta dva sodnika glasovala za njegovo oprostitev. Na pripombo, da je to nemogoče, ker bi bil oproščen zato, ker bi bila večina zanj in večina odloči. Nato se je odrezal Gitschtaler: „saj je pet sodnikov“. (Seveda smeh.) Revež je namreč štel med sodnike tudi zapisnikarja in državnega pravdnika. Tu se vidi, kako „kunšten“ tiček je ta Gitschtaler. Niti tega ni vedel pri obravnavi, da je podučitelj Ahac, vsled katerega je dobil omenjeni popravek, že premeščen iz Škofič. Šele sodnik mu je to povedal. Ni torej čudno, da je „urša“ tako „švoh“, ko ima takega urednika.

Opozarjamo naše cenjene bralce na oglas trgovine z železnino „Merkur“ v Celju. Trgovina je last slovenskega veletržca g. Petra Majdiča in vseskozi narodna. Nadejamo se, da se bo marsikateri naš kmetovalec rajši obrnil na to slovensko tvrdko, kadar bo rabil česa v tej stroki, kakor pa da bi naročaval svoje potrebščine pri nemških, nam nasprotnih tvrdkah. Torej: „Svoji k svojim!“

Spominjajte se šentjakobske šole!

Kapla v Rožu. (Bodeči kresovi.) Ker je „Mir“ v svoji 28. številki pohvalil kres na Žingarici, da je bil eden najlepših, si dovoljujem vam sporočiti, da ta kres ni bil samo lep, ampak za gotove vrste ljudi tudi zelo bodeč. Nekega humberškega gozdarja, ki stanuje v Slov. Plajbergu in mu ležijo gotovo še tamošnje občinske volitve v želodcu, je tako razburil, da je vkljub hudi vročini in strmim klancem prihrumel nad dva drvarja, ki tam delata, ju v svoji sveti germanski jezi pošteno „ošimfal“, češ, „vama bom že pokazal vajinega Cirila in Metoda, da bosta pomnila,“ ter jima napovedal kar svojevoljno 48 ur zapora, čeravno on niti vedel ni, ali sta zakurila onadva ali ne. O ti uboga Germanija, moraš biti pač na zelo slabih nogah, da se treseš pred enim slovenskim kresom, kakor pes pred mrzlo kopeljo. Sicer pa mislim, da bi Nemčija čisto nič ne bila na boljšem, ko bi se tudi vsi nemčurji zaradi slovenskih kresov na glavo postavili. Gospodu gozdarju bi pa svetoval, da naj gre drugokrat, če ga slovenski kresovi tako zelo ščipljejo, na predvečer sv. Cirila in Metoda prav zgodaj spat in si dene odejo črez glavo, ker to je edino in jako ceno sredstvo proti bodečim slovenskim kresovom.

Kapla v Rožu. V ponedeljek dne 17. t. m. je udarila strela pri Havzarju ob humberškem mostu. Zgorela je hiša in skedenj. Tudi en prašič je ostal v ognju. Kakor ljudje govorijo, je udarilo v brzojavni drog, kateri je privezan z žico k skednju, in je šla iskra po tej žici v skedenj. V nevarnosti so bile tudi druge hiše in le požarnim brambam, ki so bile hitro na mestu, se je zahvaliti, da ni zgorela cela vasica.

Bistrica v Rožu. (Nova maša.) V nedeljo, dne 23. t. m. je obhajal svojo prvo sv. mašo pri nas naš rojak g. Josip Linasi. Ob navzočnosti velikega števila duhovnikov, bogoslovcev in velikanske množice ljudstva se je vršila ta pri nas tako redka slavnost. Pridigoval je g. Ivan Hornbōk, kapelan v Pliberku. Po cerkvenem opravilu so se povabljeni gostje zbrali v prostorih Krajgerjeve gostilne, kjer so se imenitno pozabavali ob petju dvojnega zbora. G. novomašniku sta nazdravila gg. Hornbōk in urednik Ekar, a prvi je potem še nazdravil materi novomašnikovi ter njegovim duhovnim staršem in pa družicam. Med gosti se je posebno izticala korenjaška postava g. Jelenca v pristni kranjski gorenjski noši. Celo društvo je fotografiral g. Marković. Vsa slavnost se je vršila prav po domače, po slovensko, in prepričani smo, da bo ostala vsem udeležencem še dolgo v najboljšem spominu. Gosp. novomašniku, ki je določen za kapelana v Šmihelu nad Pliberkom, pa kličemo ob tej priliki najkrepkejši živio z željo, da bi dolga, dolga leta deloval med slovenskim ljudstvom v blagor svojega naroda!

Štebenj pri Bekštanju. (Železnica. — Požar.) Zgradba železnice iz Mlinarij do Podrožčice se je sedaj prav v resnici začela. Zemljišča so le borno in piškavo plačevali, tako nekako, kakor mešetarji za mesarje stare krave kupujejo. Slišal sem praviti, da so posestniki pred 30 leti pri zgradbi državne železnice za seženj zemlje k enemu goldinarju več krajcarjev dobili, kakor pa sedaj krajcarjev brez goldinarja. Povprečno so njive plačevali od 50 do 90 kr., blatne travnike pa od 10 do 35 kr. za kvadratni seženj. Zanimivo je to, da bode gospod „lukamatija“ naravnost skozi našo vas pihal in žvižgal, odpočiti in malce oddehniti pa se utrujeni siromak ne bode utegnil, ker mu za počitek nobene postaje niso privoščili! Prva postaja v slovenski kneževini „Finkenstein“ je določena v Mlinarjah, druga pa pri Blaškem jezeru, kakih 7 kilometrov narazen. Pa nič ne dé! Bodemo pač tudi zanaprej ravno tako kakor dosedaj hodili v Beljak črez Dobravo peš, Beljačani pa k nam na sprehod. — Po noči 19. julija je v Teharčah naše župnije Mežnarjeva kajža pogorela z gospodarskim poslopjem in z živino vred do tal. Posestnica je le toliko rešila, kolikor je oblačila imela na sebi. Tudi podružnična cerkev sv. Radegunde se je začela večkrat vnemati in goreti. Govori se, da je bilo od zlobne roke zasmojeno.

Brnca. (Blagoslovljenje oltarja pri sv. Jobu.) Izredno lepo slavnost smo imeli dne 23. julija t. l. pri podružnici sv. Joba; blagoslovil se je oltar blažene Dev. Marije, katerega je pustil neki blag dobrotnik popraviti. Prišel je prejšnji g. župnik, Val. Kraut, sedaj dekan na Trbižu, in je ob asistenci našega g. župnika oltar blagoslovil. Udeležba ljudstva je bila res velikanska. Delo je jako lepo izvršil vrli naš rojak, akademični slikar g. Peter Marković iz Rožeka, kateri se č. duhovščini najtopleje priporoča! Kdor podpira rojaka, on podpira narod.

Gorje v Zilski dolini. Že več let nimamo v naši župniji nobenega duhovnika. Večkrat smo že prosili pri ordinarijatu zanj. Vsakokrat so nam obljubili, da nam bodo enega poslali ali pa župnijo razpisali. Toda do sedaj se ni niti to niti ono zgodilo. Zares, večnega čakanja smo se že naveličali. V župniji vladajo takorekoč neznosne razmere, ki gotovo ne vplivajo blagodejno na ljudstvo, katero je bilo poprej jako verno in pobožno. Toda sedaj se pa nedelje in prazniki skoraj ne razločujejo več od delavnikov. Zaradi tega stavimo mi tukaj javno vprašanje: Zakaj se nam ne pošlje nobenega duhovnika? Zakaj se fara ne razpiše? Gotovo bi marsikateri slovenski duhovnik, ki je sedaj morda v kakem nemškem kraju, rad prišel k nam. Mislimo, da bi na merodajnem mestu lahko nekoliko bolj skrbeli za slovensko ljudstvo.

Več kmetov.

Žabnice. Včasih grem rad na sprehod, da si ogledam lepo kanalsko dolino. Ali kaj mi pride na misel, ko sem ravno na poti proti „Mavšču“. Peska in šodra je res veliko, vode pa nič. To je takozvana kalafermusova ulica, takoj zraven pa teče včasih tista zelo nevarna Suha, o kateri sem slišal, da bo uravnana, da ne bo tekla več v vas, kakor dosedaj. Saj je baje že načrt narejen, in ta voda, katera le včasih teče, bo za Trolčem obrnjena doli črez polje proti Trbižu. Postojim malo in si mislim: ko bi sedaj g. Fišer bil tukaj, bi mu prav lahko kaj na srce položil, in mislim, da bi ne bil proti temu načrtu. Vsedem se na kamen ob voglu jeza in pomislim še dalje. Spomnil sem se pa, da mi je moj prijatelj pravil, da je tukajšnji župan zelo nasproten temu načrtu in se je v seji dne 5. junija t. l. izrazil z besedami: „To sploh ne gre, na to ni treba misliti. Dreyhorsta sem že nagovoril, da bo proti temu. Jaz pa vendar ne morem mojega sveta dati zastonj.“ No, si mislim, kdo pa je ta gospod? Ali je v resnici žabniški častni občan? — Na tem jezu za farno cerkvijo ni dobro stati ali sedeti. Vstanem torej in si mislim: voda bo še zanaprej tekla v vas namesto vun. Evo, gospod žabniški župan, zakaj Vi še niste častni občan?!

Ukve. (Samomor.) Danes, dne 24. t. m., nekako okrog 10. ure dopoldne, se je neka Doroteja Wedam, gozdarjeva vdova, ob svoji postelji obesila. Občina je sicer imenovano Wedam vsled pohujšljivega življenja, ker ni v Ukve pristojna, izgnala in bi se jo bilo moralo že pred dnevi odvesti v njeno občino. Toda pri nas smo pač počasni, in ženska je storila, kakor je zgoraj omenjeno.

Borovlje. (Različno.) Če pride tujec v prijazne Borovlje in si ogleda naš kraj, gotovo si misli, da bivajo tod Nemci, kajti na zunaj smo mi že čisto ponemčeni, povsod samo nemški napisi, razun pri c. kr. orožniški postaji. Toda če greš v gostilno ali v prodajalno, kar se prepričaš, da so Borovlje slovenske, no, 4. julija bi se bil pa celo prepričal, da so Borovljanci celo narodni, kajti kar štiri kresove so prižgali Cirilu in Metodu na čast. To je jako lepo znamenje in vredno, da se javno pove, posebno ker Nemci res že sanjarijo o neki „tajče šprohinsel“ zlasti radi tega, ker so naši slovenski socijalni demokratje ravno tako nemški naceljni, kakor nemškutarji. Gliha vkup štriha. — Prvo soboto t. m. bilo je pri nas toliko hajlanja, da je kar odmevalo od Macna in Harlovca, ki sta se gotovo jezila nad takim ropotom in polomom. Socijalni demokratje so imeli namreč svojo „Liedertafel“, nemškutarji pa so otvarjali novo kavarno. Častitam! — Na naši c. k. strokovni šoli za puškarje, ki delajo v veliko korist Borovljancev, bilo je zaključeno šolsko leto 1904/5. Iz letnega izvestja je povzeti, da je obiskovalo ta velevažni zavod 127 Slovencev, nekaj Nemcev, 1 Čeh, 1 Lah in 1 Francoz. Zavod ima samonemški napis in je popolnoma nemški. (Starodavna pravica.) — V jeseni dobimo vodovod. Kakor je že enkrat bilo v „Miru“ brati, imajo na Dobravi svoj vodovod; toda ta voda je res predraga, potem pa še dovolj mrzla ni. Torej sedaj dobimo na Dobravo drugi vodovod, s pivovodom, o katerem je tudi že „Mir“ pisal, pa menda nič ne bo. Pa tudi nič ne de, popilo se ga bo še vedno dovolj. — Puškarji ali piliji imajo sedaj jako mnogo dela, pilijo od jutra do večera, a samo 5 dni na teden, dva dni, nedeljo in ponedeljek, počivajo, ker je vročina tako strašna, da si žeje navaden človek ne more še v nedeljo ugasiti in je ta „plavi“ živa potreba.

Timenica. Željno pričakovani oblaki pridrli so 17. t. m. z grozo. Posameznim je toča precej pobila, vihar je podiral drevesa, enemu mlinarju poškodoval mlin. Ploha pa je oživila zopet že skoraj suhe rastline (turšico in dr.), a trava si ne opomore, pomanjkanje krme je že dalje časa. V župnijski skedenj je strela udarila, toda odletela, tako da se živini in ljudem ni nič zgodilo. — Zaradi bolezni učiteljevih otrok že črez 14 dni ni šole. Prosili so za počitnice o žetvi, pa jim je bolezen prišla na pomoč. Otroke kmetje o žetvi silno potrebujejo. — Gnali so od tu vola v Celovec, vol pa je ušel in se izgubil. Morda ga vidi kak „Mirov“ bralec.

Zahvala.

Podpisano šolsko vodstvo se vsem preblagim rodoljubom in rodoljubkinjam, ki so nam k slavnosti dvajsetletnice družbe sv. Cirila in Metoda naše „Narodne šole“ s tako požrtvovalnostjo toliko denarnih darov poslali, najprisrčnejše zahvaljuje in kliče vsem iskreni „Bog plati!“

V Št. Rupertu pri Velikovcu, dne 22. julija 1905.

Vodstvo „Narodne šole“.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Nagle smrti) je dne 18. julija t. l. umrl daleč okrog znani Marko Kancijan p. d. Veter, črevljarski mojster tukaj v Št. Rupertu, star 64 let. Šel je ves dobre volje in čvrst v Velikovec usnje kupit in se v kratkem zopet vrnil domu. Po kosilu se je razgovarjal po navadi s posli, naenkrat se pa zgrudi na tla od kapi zadet in je bil pri priči mrtev. Njegov pogreb je bil zelo veličasten. N. p. v m.!

Črna. (Svoji k svojim.) Vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda imata v zalogi gospa L. Kuzian in v bodočnosti tudi M. Kohlenbrand. Opozoril bi vse Črnjane rodoljube, da bi se jih pridno posluževali in ne kupovali „südmarkovskih“ ponemčevalnih vžigalic, ki so žalibože po celi Črni raztrošene. Če je ravno le malo, kar morete s tem prispevati slovenski stvari, je v resnici velepomembno, kajti iz malega narašča veliko. S tem bodete pokazali črnskim nemčurjem, da ste zavedni Slovenci, katerim je narod črez vse, katerim je narod draga svetinja. Spolnujte torej svojo dolžnost!

Črna. Ne mislil bi človek, da se bode tudi v Črni, v tem skalnatem gnezdu, v katerem vaščani še zmirom spančkajo in se šele polagoma začnejo dramiti iz narodnega spanja, nekdaj uvedla električna razsvetljava. In glej, našel se je mož, namreč g. Jaka Prah, trgovec in gostilničar, ki je bil tako podjeten ter porabil vodno silo svojega mlina za vpeljavo elektrike, dasiravno je bilo to podjetje z velikanskimi stroški zvezano. Stalo ga je namreč okolu 22.000 K, kar gotovo ni skromna svota. Dobil je takoj odjemalcev električnega toka,

od katerih pa je moral mnogo odkloniti, ker je električni tok preslab, da bi mogel vsem ustreči. Po zimi, ko se je namreč elektrika vpeljala, je bilo mnogo zaprek, ki so ovirale razsvetljavo. Pokvaril se je večkrat električni stroj, katerega popravek je vselej mnogo denarja zahteval. Pripetilo pa se je tudi, da je nastal takozvani „kratki stik“, ker se je bila izolacija žičnih dvojic čestokrat pokvarila; raztopile so se potemtakem več milimetrov debele žice, kar je povzročilo potem večkrat temino v posameznih hišah odjemalcev. A sedaj so že vse zapreke premagane in električna luč gori vsem po volji. Žično omrežje veže osem drogov, od katerih je eden na mirodvoru postavljen, ki pelje žici h glavnim cerkvenim vratom, nad katerimi se nahaja steklena hruška, katere žarnica ima 16 normalnih sveč svetlobe. Za to cerkveno darilo so vaščani g. Prahu jako hvaležni, kajti ta razsvetljava jim je prav ugodna, posebno po zimi, če gredo k svitnicam. Tudi na svojem domu je vedel podjetnik električno silo dobro uporabljati, namreč pri likanju perila in pri krmilnem stroju. Želeti bi bilo, da bi se električni tok povečal, kajti mnogo jih je še voljnih električno razsvetljavo v svoj dom vpeljati ter elektriko za razne stvari uporabljati.

Spodnji Dravograd. C. kr. državna železnica v Beljaku je poslala ukaz, da se potniki, kateri na postajališču Spodnji Dravograd brez voznega listka v vlak vstopijo, imajo kaznovati, oziroma dvojno voznino plačati, ker je na čuvalnici, katera stoji na postajališču, pribita neka plošča z nemškim napisom za večinoma slovenske potnike, da se vozni listki v Gobancevi krčmi prodajajo. Ker ni pričakovati, da bi naši občinski očetje proti temu ukazu kaj ukrenili, tem manj, ker je občinski tajnik krčmar in prodajalec voznih listkov, se tem potom c. k. državna železnica v Beljaku prosi, da se o tej stvari informira, ker tisti potniki, kateri pridejo iz Viča in Št. Lovrenca, imajo od postajališča najmanj 3 minute do omenjenega krčmarja, do postajališča spet nazaj 3 minute, torej skupaj 6 minut, in med tem časom se lahko vlak zamudi. To ni bilo do zdaj, da bi se na postajališčih, kjer ni javne prodaje voznih listkov, če potnik brez istega vstopi, s kaznijo postopalo. Sploh pa krčme, ako so daleč od postajališča, za prodajo voznih listkov niso pripravne. Vozni listki naj bi se, kakor je to do zdaj bilo, v železniškem vozu plačevali, ako se na postajališču samem ne izplača izdajati voznih listkov.

Malošče. Kakor smo v zadnjem „Miru“ poročali, se nam je vžgala, ko smo netili na čast slovanskima apostolama sv. Cirilu in Metodu hraška, katere plamen je požrl tudi nekaj mladih drevesc. Orožniki so to naznanili sodniji v Beljaku. Naši vrli fantje, kateri so netili na Karavankah, so morali 18. t. m. k sodniji. Orožnik je govoril po vasi, da bi bili ti fantje ravno prav za luknjo. Naši nemčurji so bili seveda tudi vsi tega mnenja. Ali kako so gledali in strmeli, ko so izvedeli, da so naši fantje prišli brez kazni domu. Predragi naši nemčurčki, spomnite se, kadar bodete zopet imeli z nami kak prepir, na dolgi nos, katerega ste dobili 18. julija, potem bo vam gotovo prešlo veselje, vtikati se v naše narodne stvari.

K domači konjereji.

Osojske Ture.

Od vlade in dežele skoro najbolj zanemarjena gospodarska struja je bila dosedaj v naši deželi — konjereja. Naša c. kr. kmetijska družba, ki je glede živinoreje, poboljšanja travnikov, semen itd. v zadnjih letih vrlo mnogo storila, je pa glede konjereje precej starokopitna in počasna. V deželnem zboru nismo slišali do najzadnjega časa skoro nič o naših konjih. Grof Lodron v Solkavi (Himmelberg), ki je sicer sila nepraktičen in nam Slovencem sovražen, in ki je že star ljubitelj konj, je pa v zadnjem zasedanju vendar za domačo konjerejo veliko dosegel. Imamo že v deželi konjerejsko družbo, katera ima že več podružnic po deželi. Ker le udi takih podružnic dobivljajo državne in deželne podpore, moramo našim konjerejcem le svetovati, da pristopijo k takšnim podružnicam, ali pa, in kar je še bolje, sami ustanove nove podružnice.

Omenjeni grof Lodron se je tudi potegoval zato, da bi se uredila kje kaka planina za pašo mladih žrebcev.

Žalibog, da ima vse, kar so ukrenili, bolj „grofovsko“ kopito. Naš kmet bo po vsej pravici majal z glavo.

Deželna vlada je namreč razglasila sledeče:

1. Poljedelsko ministrstvo prepusti v prid koroški konjereji osojske Ture, in sicer od leta 1906 naprej.

2. Le eno in polletni žrebci se bodo jemali na pašo in hrano in sicer ne več kot štirideset.

3. Poljedelsko ministrstvo dovoli 60 premij po 200 kron za dobrorejene mlade žrebce v deželi sploh, za one na osojskih Turah pa za vsakega žrebca tudi 200 kron.

Te tri dobrote, katere je Koroška dobila na ministrski mizi, so sicer vse hvale vredne, in le želeti bi bilo, da bi se naši kmetje pridno oglašali in potegovali za te premije.

Opažali smo pa tudi že večkrat, da je naš kmet ozlovoljen zaradi premij, oziroma zaradi „slavnega“ premiranja v naši deželi, posebno na slovenskih tleh. Frakarji gledajo le na posestnika — če je nemčur, ali ne — in potem „premirajo“.

Slično se bo najbrž godilo tudi z navedenimi premijami, posebno ko bo vmes grofovska roka.

Dalje razglaša deželna vlada, da morajo posestniki, ki hočejo dati svoje žrebce na osojske Ture, pripeljati svoja žrebeta (le moškega spola) k letošnjim premovanjem, da jih komisija pregleda, oziroma priporoča glede podpore. Drugo leto (če bodo $1^1/_2$ leta stari) pa se ženejo na Ture.

Kako se bo godilo žrebcem na Turah in kaj bodo tam delali in kako se redili, bo deželna vlada — tako pravi modro — pravočasno povedala! — Za sedaj je določila, da bo za leto 1906 razdelila 60 premij, in da bo od 60 žrebcev izvolila 40 najlepših, in te bo gnala na osojsko konjsko planino. Za krmo pa bo za žrebca tam plačevati — in to je „grofovsko“, in nad čimer bo naš kmet opravičeno majal z glavo — 400, reci 400 kron.

Komite, kateri bo vodil in nadzoroval rejo in pašo na osojski konjski planini, bo izvolil deželni odbor. (Kaj pa ta zastopi o konjereji? Deželni odbor je tudi naš veliki nasprotnik.)

H koncu pa še nekaj besedi o osojskih Turah. Lete, ljudstvo jih imenuje „Turje“ — ležijo na vrhu gore, ki je med Gozdanjami in Osojami, ter so 927 metrov visoke. (Osojsko jezero 494 m, vrbsko 439 m.) Sedaj je državna posest; prej, do leta 1784, so tu gospodovali osojski menihi. Majhen, ličen gradič te prijazno pozdravlja, če prideš na planino. Zraven njega je majhna cerkvica, posvečena sv. Antonu, varhu živine. Pod gradičem teče leto in zimo tja napeljana voda. Zgrajen je tudi velikanski konjski hlev. Iz Vrbe prideš na vrh lahko v dveh urah; iz Osoj pa, po lepem, širokem, a sila strmem potu lahko v poldrugi uri.

Do sedaj redijo na teh Turah 30 do 40 eno in pol do triletnih žrebcev iz državne žrebčarije v Osojah. Konjski hlevi stojijo tam, kjer so prej v velikem samostanu bivali menihi benediktinci. — Kakor znano, je ustanovil osojski samostan že v devetem stoletju Osij, ki je bil samostojni slovenski grof, katerega obširna posestva so se razprostirala okrog celega osojskega jezera, in katerega grad je stal na trdni skali v Podvinjah (Tiffen).

Državno žrebčarijo, katero je vojaški erar ustanovil v Osojah leta 1816, bodo polagoma opustili. Dolgo pa je dovolj trajalo, da so tudi višji krogi spoznali, da so za koroško konjerejo boljši žrebci v — kmetskih rokah in kmetskih hlevih. In čudne reči slišiš med ljudstvom o „vzornem“ gospodarstvu v Osojah in na Turah. Država plačuje za vsako žrebe na Turah 600 (reci šest sto) kron na leto. V treh letih torej pride žrebec že na 1800 kron suhega denarja, kje pa je še ostalo gospodarstvo na Turah. Leto in zimo je tam po deset, petnajst dninarjev, po letu, če je setev, žetev in košnja, pa po 30 vsak dan. In vlačijo pa vsako njivo po sedem in osemkrat . . . . In dninar ima vsak 2 kroni, s konjem pa in z vozom ali brano pa 6 kron. Pač tako, da stane delo dvakrat toliko, kot je vreden ves dobiček . . . Pride pa vse iz davčnega denarja . . . Če bodo tako naprej gospodarili, se pač ne smemo čuditi, da od kmeta, ki bo dal svojega mladega žrebca na pašo, zahtevajo za eno leto 400 kron.

Vsekako pa pomeni konjska planina velik napredek za koroško konjerejo.

Društveno gibanje.

Slovensko krščansko soc. delavsko društvo v Celovcu je imelo svoje redno mesečno zborovanje soboto pri Cavsniku. Začetkoma je bila udeležba pičla, a polagoma se je polnila soba. Morda je koroška netočnost, ki se tako duhovito in značilno izraža v koroškem geslu „lei lassen“, že tudi prešla v slovensko kri! Ker je g. A. Hafner, ki je bil kot govornik napovedan, nepričakovano obolel, je bil edini govornik g. dr. Ehrlich. Razpravljal je o pogubnih ciljih in težnjah velenemštva! Viljem II. je izdal geslo: „Mi hočemo svetu vladati“. Zakaj? Ker je nemška omika svetovna omika, omika človeštva, Nemec je najpopolnejši tip človeške narave in svojo kulturo naj, ako treba, tudi s silo vtepa v nenemške glave. Tako je svetoval zgodovinar Mommsen. — Potovanja nemškega cesarja na Jutrovem naj ogladijo pot nemški svetovni politiki. A ker pelje ta pot preko Avstrije, morajo zgraditi prej most preko Čehov in Slovencev do Trsta, do sinje Adrije. Stebri temu mostu so postojanke nemškega „šulferajna“, ki razvija svoje delovanje posebno ob jezikovni meji od Radgone preko Maribora in Celovca do Pontablja. Samo v mariborskem okraju podpira 25 nemških šol in na Koroškem blizu 100. Stebri nemškega mesta so nadalje postajanke „Gustav-Adolf-Vereina“. Smoter temu društvu je, širiti odpad od svete katoliške cerkve, češ, nemška vera je lutrska vera. To društvo ne dela s stotaki ampak s tisočaki, da celo z milijoni. V znamenju trojih načel je nam voditi boj napram taki presili. V znamenju slovenske narodnosti, ki jo moramo ohraniti našim potomcem, v znamenju katoliške vere in v znamenju zvestobe do Avstrije, zdrave in pravične, ki ni mati samo Nemcem in mačeha Slovanom, ampak ki objema z enako ljubeznijo vse svoje otroke. Ob koncu so tamburaši razveseljevali občinstvo s svojim zbornim igranjem.

Slovensko akademično ferijalno društvo „Gorotan“ priredi svoj redni občni zbor v soboto, dne 29. vel. srpana 1905, v Celovcu pri Cavsniku s sledečim sporedom: 1. Poročilo odbornikov. 2. Volitve. 3. Slučajnosti. — Začetek ob 8. uri zvečer. Prijatelji društva dobro došli.

Odbor.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se tem potom pozivlje do vseh onih svojih podružnic, ki še niso ugodile vodstvenemu pozivu z dne 21. junija 1905, št. 6724, s prošnjo, da blagovolite čim preje uposlati izpolnjeno tiskanico o svojem stanju oziroma delovanju v letu 1904. Ker se bode le v teh tiskanicah zaznamovano upoštevalo pri izdaji prihodnjega družbinega „Vestnik-koledarja“, opozarjamo še enkrat, da je le v interesu naših podružnic samih, ako ugode kar najprej mogoče vodstveni prošnji.

Informacijski odsek. Tovarišem abiturijentom, ki nameravajo pohajati prihodnje leto graško vseučilišče ali tehniko, dajejo naslednji tovariši potrebne informacije glede podpor, študij itd., na katere se naj izvolijo dotičniki obrniti, in sicer: za filozofe: stud. phil. Ivan Prekoršek, Prekorje pri Celju in stud. phil. Josip Glonar, sv. Barbara pri Mariboru; za pravnike: stud. iur. Janko Leskovec, Škofja Loka, in cand. iur. Franc Janžekovič, Gradec, Radeckygasse 29/III.; za tehnike: tehnik Zmagoslav Turnšek, Mozirje pri Celju. Pri inskripcijah bode radovoljno šel tovarišem abiturijentom na roko in jim dajal potrebna pojasnila cand. iur. Franc Janžekovič, katerega je najti vsak dan v prostorih društva „Tabor“ v Gradcu, Zinzendorfgasse št. 18, I. nadstropje dopoldne od $^1/_2$9. do 10. ure.

Za odbor: cand. iur. *Franc Janžekovič*, društveni upravitelj v počitnicah.

V boj proti alkoholni kugi!

Pod tem naslovom je izdal gosp. A. Ogorelc, nadučitelj pri sv. Barbari v Halozah na Štajarskem, po nemškem izvirniku knjižico, iz katere posnemamo nekaj odstavkov. Knjižico, katera se naročuje pri izdajatelju, priporočamo v nakup vsem našim društvom.

Kaj je alkohol?

Alkohol je strupena tvarina, ki se nahaja v raznih množinah v vinu, pivu, žganju, kakor tudi v vseh drugih opojnih pijačah. Največ alkohola je v žganju, in sicer četrtina tekočine, v vinu ga je desetina, v pivu pa petindvajsetina. Kdor izpije liter vina ali dva litra piva, použije prav toliko alkohola kakor tisti, ki spravi četrt litra žganja pod krov; konjak, rum in razni likeri imajo skoraj isto toliko alkohola kokor žganje.

Alkohol je strup, ki, v večjih množinah užit, upijani ter naredi človeka duševno nezavestnega in telesno božjastnega. Vpliva pa na možgane tudi v malih množinah dan za dnevom užit, podkopava in slabi polagoma pa gotovo pivcu razum, značaj in telo. Alkoholizem je že postal kuga, ki terja dandanes svoje brezštevilne žrtve v vseh slojih ljudstva ter sedanjemu rodu bolj škoduje nego tuberkuloza, pomor in kolera, a potomce duševno hujša in telesno slabi.

Kdo je pivec?

Alkoholizmu in njegovim škodljivim posledicam ne zapade samo takoimenovani „pijanec“, marveč več ali manj tudi tisti, ki misli, da ne more mirno in srečno živeti, ako ne popije redno na dan določene množine vina ali piva, čašice žganja, konjaka ali ruma, ki opoldne pije redno vino ali pivo ter zvečer ne gre prej spat, dokler ni izpil določene mere vina ali piva.

Če tudi nahajamo stare ljudi, ki z nekakim ponosom naglašajo, da celo svoje življenje niso sovražili dobre kapljice, moramo smatrati take može za izjeme; saj se nahajajo povsod izjeme in odporni ljudje. Vsakemu takemu za alkohol odpornemu človeku bi pa lahko nasproti postavili tisoče, koje je alkohol v resnici ugonobil.

Alkohol, ta ljudski strup, za kojega se v naši državi izda na leto 1400 milijonov kron, v Nem-

čiji pa 3000 milijonov mark, se je vtihotapil v vse sloje in kroge naroda in je žalibože postal za tisoče in tisoče vsakdanja potreba. — Kmet, delavec, obrtnik, veliki broj izobražencev, še celo ženske in otroci zauživajo dan za dnevom alkohol po nepotrebnem. Ljudje, ki se navadijo iz tega ali drugega navidezno tehtnega vzroka zauživati alkoholne pijače, postanejo pijanci. Množica redno zaužitega alkohola ni tu glavna stvar, ker vsaka kapljica tega strupa takoj škodljivo deluje na najobčutljivejši del telesa — na možgane — in jih trajno pohabi.

Zakaj se toliko pije?

Prof. Burge pravi: „Ljudje pijejo, če se snidejo, pijejo, če se poslavljajo; pijejo, če so lačni, da si potolažijo glad, če so siti, da si bude tek; pijejo, če je mrzlo, da jih ne zebe, če je vroče, da se ohlade. Če so zaspani, pijejo, da lažje bedé, in če ne morejo spati, da zaspe. Pijejo, ker so žalostni, pijejo, ker so veseli; tukaj pijejo, ker imajo krst, in tam, ker imajo pogreb.“ V obče pa sploh ljudje ne mislijo, čemu pijejo. Pije se največ iz navade. Ti pijejo, ker druge vidijo, in otroci pijejo, ker vidijo, kako postajajo starši veselejši in večkrat tudi popustljivejši. Mladeniči tekmujejo v pitju; stare pitne navade — napitnice — mnogo pripomorejo, da se popivanje poveličuje in proslavlja. S tem se ljudje sistematično zastrupljajo ter si polagajo temelj duševni in telesni bolehavosti. Iz stare navade nadaljujejo popivanje možje, izgovarjaje se na opravilo in zdravje, žene pa dostikrat vrlo pomagajo; to traja dotle, dokler kdo ne zboli, ali da, dokler propadanje gospodarstva ne zajezi tega brezpametnega početja; žalibog se pa zgodi to običajno šele takrat, ko je za prevrat že prepozno.

Zakaj pa pije rokodelec in delavec? Ker misli, da mu daje alkohol novih moči. To je velika zmota in prazna vera, ki jo moramo odločno izpodbijati ter jo vendar enkrat zatreti. Kakor ne potrebuje parni stroj nobenega alkohola, marveč rabi kuriva in vode, da proizvaja največje sile, tako ne potrebuje tudi človeško telo za proizvajanje sile alkohola, marveč le kuriva, to je dobre hrane, povrh pa še vode.

Poznam delavce, ki se že tri do štiri leta vzdržujejo vsake alkoholne pijače ter opravljajo poleg tega najtežja dela pri žarečem ognju. Enemu teh vrlih mož je zdravil pisatelj te razprave pred dvema letoma vnetje pljuč; bolnik je prestal težko bolezen brez posledic. Po zdravnikovi mnogoletni izkušnji, bi ji bila podlegla večina njegovih tovarišev, ki uživajo alkoholne pijače.

Alkohol delavca hipno razburi, alkohol je bič, ki ga za kratek čas požene, ki mu da pozabiti utrujenost, ki pa razjeda njegovo čilost, da se zgodaj postara in shira. Kakor ne smejo turisti dandanes zauživati nobenega alkohola, tako ni treba delavcu v delavnici nobenega alkohola za krepilo.

Zakaj se še pije?

Pije se še, ker baje pivo redi, ker alkohol v bridkih urah srce povzdigne in potolaži. To je čisto izmišljeno; v litru piva ni več redilnih snovi nego v žemlji, ki se dobi za štiri vinarje.

Občutek toplote po zaužitju alkohola je prevara, ki nastane vsled pomnoženega pritiska krvi k možganom in koži. V resnici pa se zniža toplina telesa po alkoholu; saj nam je vendar znano, da pijanec dosti hitreje zmrzne nego trezen človek. Tudi Nanzen, ki je potoval proti severnemu tečaju, trdi, da je alkohol pri močnem mrazu škodljiv in opasen.

Kar se tiče slednjič tega, da alkohol pomiri srce, je že res, da je včasih dobro, če človek svoje bridkosti za nekaj časa pozabi ter si v bujnih barvah predstavlja prihodnost. Taki položaji so primerjati s slučaji v zdravilstvu, ko se porablja morfij; a zdravnik ne ravna tukaj nikakor po volji bolnikovi ter mu ne da morfija v roke. Enkratna dozica strupa ne prinaša telesu trajne škode; ako pa se jemljeta alkohol in morfij zaporedoma, opustošita oba ta prikrita strupa duh in telo; kakor prinese morfij blaznost, tako hromi in uničuje alkohol živčevje, da postane človek brezvoljno orodje svojih željá in strasti.

Dopisi.

Sv. Višarje. (Nadaljevanje.) Ko stopi duhovnik ob asistenci na znano skalo ob višarskem hribu in se vseh oči obrnejo v njega, pričakujoč, kedaj bode izpregovoril prvo besedo v dobrodošli pozdrav, tedaj pač zarosi odkritosrčno oko v svetlih solzicah in globok vzdih rajskega veselja se mu izvije rahlega srca. In kako tudi ne. Saj cela narava deluje na to, da bi omečila najkamenitejše srce. Snežena odeja krog in krog, svetli odsevi solnčnih žarkov, pod skalo velikanski propad, a onstran divje romantično skalovje po pravljici vsakemu romarju znanih lovcev, ki so v svoji ošabnosti streljali na Mater Višarsko in so zato okamneli .... Na višavah, na Višarjah se čuti človek prost pozemeljskih vezi. In potem veličastni sprevod proti cerkvi. Ko iz tisoč in tisoč grl kot mogočen, oblake prodirajoči spev zadoni proti nebesom „Gospod, usmili se nas“ —, odmevajoč od starodavnih Višarskih orjakov, tedaj se ti pač izvine iz prs pobožna molitev.

Štajarsko procesijo je ob asistenci gg. Uranšeka in Kogelnika vpeljal domači župnik g. dr. J. Amschl, ki je potem bral tudi slovesno sv. mašo. Pobožni romarji, ki so s svojim zglednim obnašanjem presenetili nas vse, prinesli so s seboj tudi krasno belo zastavo, katero je blagodušno daroval gospod Ign. Zavolovšek, veleposestnik na Okonini. Omenjeni gospod je tudi lansko leto daroval prekrasni lestenec za našo cerkev. Prisrčna hvala velikodušnemu darovalcu.

Druga procesija je prišla v sredo iz lepe Podjunske doline. Bilo jih je okrog 400. Kot domačine vpeljal jih je g. Fr. Uranšek, ki jim je tudi zvečer pridigoval in jih drugi dan odslovil. Dokler bodo slovenski mladeniči in mladenke v tako lepem številu prihajali častit Marijo in se izročevali pod njeno mogočno varstvo, slovenska Podjunska ne bode propadla. Vsa čast jim, le tako naprej!

Še niso vzeli ti slovo, so že prihajali Ljubljančani in Cirkničani, okrog 300 na številu. Sprejel jih je sakristan g. Svaton. Njih krasne glasove smo vsi občudovali in se divili lepemu petju. — Četrtek popoldne pa so prišli zopet romarji iz lepe zelene Štajarske. Bili so iz divne slovenjegraške in škalske doline okrog 500—600. Sprejel jih je ob asistenci gg. Svatona in Uranšeka njihov rojak g. Kogelnik, ki jim je zvečer tudi pridigoval in jih drugi dan odslovil. Ker je bila ta procesija združena s kranjsko, je bila ena najlepših in najštevilnejših. Zato pa je zvečer po pridigi cerkev plapolala v morju neštetih lučic in mogočno petje, ki je le last slovenskega grla, razlegalo se je ubrano višarski Materi v slavo.

Ko smo se v petek okrog 9. ure vračali od zadnjega slovesa na „Višarski skali“, so nam rosile solze oči. Težko so se romarji ločili od Matere Višarske, težko od prijaznih duhovnikov, a še težje smo se mi ločili od dobrih slovenskih romarjev. Zares ta teden nam ostane trajno v lepem spominu.

Utrujeni, izmučeni smo se vlegli k počitku. Tudi višarski prodajalci so zaprli svoje ute ter se veselo vrnili v Žabnice. — Toda ni trajala dolgo ta lenobarija. Bilo je v soboto pred binkoštmi. Hotel sem ravno v deželo blaženih sanjarij, ko nekdo naglo potrka na vrata. Zaspano zazdeham in se oglasim: „prosto!“

„Ivko, hitro, hitro, — vstani, kaj boš sedaj „meditiral“ (spal), kje pa je France, — pojdi, pa poglej, kaj jih gre, kakor mravlje, pa spodaj pri studencu poglej! Ti moj Bog, to bodemo „rebrcali“ (Višarski izraz za spovedovanje).“ Bil je naš skrbni Joža, ki nas je prišel klicat, da gremo romarje opazovat. In res! Veliko jih je bilo. Saj vsak Višarčan že ve, če je pot po „grabnu“, posebno pri studencu „črna“, je tudi zvečer višarska cerkev polna. Bilo jih je okolu 500.

Rusko-japonska vojska.

General Linevič je 20. t. m. poročal: Na bojnem polju ni nobenih sprememb. 17. t. m. se je pojavilo med izlivom reke Tumen in Lipovim rtom japonsko brodovje. Dobil sem poročilo z obvestilom, da so japonske vojne ladje obstreljavale izliv reke Tumen, da ste pripluli dve japonski torpedovki v Gaškevičev zaliv ter jeli obstreljavati vas Ongi. Istočasno ste skušali bombardirati taborišče naših obrežnih vojev. Naše predstraže v zalivu Ongi so jele streljati na torpedovke, ki so se med ljutim ognjem umaknile na široko morje. Ob istem času so se pojavile štiri torpedovke v Kormilovskem zalivu in so izkrcale 20 japonskih pomorščakov, ki so pokvarili našo brzojavno zvezo južno od Ongija. Ob štirih popoldne so se japonske ladje zopet združile in se umaknile na široko morje.

Vladivostok.

Vsa pozornost se sedaj obrača proti Vladivostoku, ki ga v kratkem pričnó oblegati Japonci s suhe in morske strani. Japonci prodirajo že z juga iz Koreje proti trdnjavi, močna japonska armada se je izkrcala v Olginem zalivu na severu, pred pristaniščem pa krožijo japonske vojne ladje. Vse to je znamenje, da je že prišel čas, ko naskočijo Japonci Vladivostok, to zadnjo trdnjavo ruske moči na Daljnem Vztoku.

Vladivostoška trdnjava je zgrajena ponajveč l. 1889. Poveljnik trdnjavski je general Kazbek, poveljnik brodovja pa admiral Jesen. V pristanišču je usidranih okoli 25 torpedovk, 5 do 10 podmorskih ladij in križarke „Rosija“, „Bogatir“, „Gromoboj“ in „Almaz“.

Načelnik vladivostoške obrambe je general Andrejev. V trdnjavi je 21 pehotnih polkov, 25 eskadronov, 8 poljskih baterij, več oddelkov strelcev na strojne puške, ena sestavljena divizija, 10.000 mož trdnjavske artilerije, v celem torej 40.000 mož pehote, 4000 konjenikov in več baterij artilerije z 62 topovi.

London. Vesti o sijajnem položaju Linevičeve armade in o njegovem upu na zmago so pretirane. Vojakom je pogum upadel. Vojaki vedo, da se bodo vršila mirovna pogajanja in to okrepljuje njihovo željo, povrniti se z bojišča domov. Vojaki tudi niso nič kaj gotovi zmage. Bojujejo se z nejevoljo in bi v slučaju boja desertirali, ker smatrajo krvoprolitje za brezuspešno.

Tokio. Rusi utrjujejo svoje postojanke v v severni Koreji. Vsi pričakujejo velike bitke ob Tumenu.

Tokio. Od ruske posadke na Sahalinu se je udalo 461 mož, med njimi en polkovnik in 14 častnikov. Ouko so Japonci baje že zavzeli. Operacije na otoku so vsled močnega deževja zelo otežkočene.

Pariz. Roždestvenski je poslal carju o svojem porazu v korejskem morskem zalivu sledeče poročilo: Baltiško brodovje je bilo slabo. Oklepna oprema je bila vsled goljufivosti ladjedelnic nedostatna. Tudi tovarne za topove so nas prevarile. Dve tretjini krogel se še razletele niso. Stroji so bili tako slabi, da so morali kotle vedno popravljati in krpati. Moštvo se je že pri Madagaskarju uprlo. Roždestvenski je bil celo primoran, nameriti svoje topove proti brodovju Nebogatova, ki je že preje sklenilo, udati se Japoncem brez boja. Najbolj uporni sta bili ladji „Senjavin“ in „Apraksin“, ki sta v boju signale Roždestvenskega ignorirali. Roždestvenski je odposlal torpedovko, ki je sporočila ladjam, da jih bodo potopili, ako se ne udeležita boja. Ko je prevzel poveljstvo Nebogatov, se ladje nanj sploh niso ozirale.

Književnost in umetnost.

„Begutterjeva, po Slomšeku poslovenjena maša“ in 30 napevov k mašni pesmi „Pred Bogom pokleknimo“ itd. se dobé pri g. Val. Stolcer-ju, šolovodju v pok. v Gradcu, Ungergasse 19. Cena: mašna partitura 1 K 20 vin., zvezek napevov 1 K 77 vinarjev.

„Kolo“. Zbirka izabranih hrvatsko-slovenskih muških zborova. Pod geslom „Tko pjeva, zlo ne misli“, izšel je nedavno ta zbornik krasnih moških kvartetov po prizadevanju dičnega pevskega društva „Kolo“ v Zagrebu, a uredil ga je artistični ravnatelj „Kola“, Nikola pl. Faller.

Vsakemu pevcu je znan lepi zbornik moških zborov, ki ga je „Kolo“ izdalo l. 1894. pod istim naslovom, tako da se ta nova zbirka more smatrati za nadaljevanje one, akoravno je v njej precej obljubljenih zborov iz prvega zbornika.

Ali poleg starejših naših milih pesem je tudi dovolj novih, hrvatskih in slovenskih. Poleg imen znanih izvrstnih skladateljev Eisenhuta, Hajdriha, Ipavca, Jenka, Klaića, Lisinskega, Nedvěda, Novaka, Vilharja, Zajca in dr., so tu tudi skladbe doslej med Hrvati manj znanih skladateljev: Aljaža, Ferjančića, Florschütza, Horejšeka, Majerja, Milerja, Muhvića, Pirnata, Remca, Ružića, Sattura, Šestaka, Zakrajšeka in drugih.

Ta zbornik se odlikuje od starejšega po pripravni obliki. Stavek je čist in okusen, v čemer gre zasluga Dionički tiskarni.

Priporočamo toplo novo „Kolo“ vsem pevcem. — Cena knjigi je 5 kron. Naroča se pod sledečim naslovom: „Knjižara dioničke tiskare u Zagrebu“.

Gerbić F. — Album slovenskih napevov, III. zvezek. — V založbi knjigotržca Lavoslava Schwentnerja v Ljubljani je izšel tretji album slovenskih napevov, 50 narodnih pesmi, za glasovir. Kdor pozna Gerbića, mu je pač popolnoma nepotrebno to delo priporočati, kajti ime že samo jamči, da je delo dobro. Ravno za začetnika sicer ta album ni, ali priporočamo ga vsakomur, kdor ima veselje do naše narodne pesmi. Cena albumu je 3 K, s poštnino za 3 K 10 vin.

Razne stvari.

Sedem mož v 17 letih. Pogumna žena je v Novemjorku 35 letna Mary Crowther; ravnokar se je dala ločiti od svojega sedmega moža. Trije možje so ji umrli, od ostalih treh pa je že ločena. Dan po šesti ločitvi se je poročila s hotelirjem Crowtherjem, 60 letnim starcem, in ta zakon ni trajal niti štiri leta. Možila se je Crowther s 14., 18., 21., 23., 24., 27. in 31. letom.

Cigani ljudožrci. V Jaszberenyu (Ogrsko) so zaprli večjo cigansko družbo, ki je baje jedla otroke. Govori se, da je poglavar sam pojedel 20 otrok. In res so orožniki našli na ciganskem vozu ostanke otroškega trupla.

Darovi k slavnosti dvajsetletnice družbe sv. Cirila in Metoda v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu v Velikovcu. Janez Vidovic, stolni kanonik in kn.-šk. kancelar v Celovcu 50 K; dr. Ivan Svetina, c. k. prof. veronauka v Ljubljani 10; Anton Trobeš, prošt v Tinjah 5; Jan. Wieser, prošt v Podkrnosu 5; Šimen Čemer, dekan v Velikovcu 20; Josip Žičker, dekan v Vidmu 10; Anton Koblar, dekan v Kranju 3; Janez Volavčnik, župnik na Rudi 5; Anton Mikuluš, župnik v Škocjanu 5; Franc Bergman, župnik v Št. Lenartu 3; Franc Treiber, župnik v Št. Rupertu pri Velikovcu 10; Franc Kolarič, predmestni župnik v Celovcu 6; Franc Marinič, župnik v Šmihelu nad Pliberkom 5; Matej Ražun, župnik v Št. Jakobu 10; Jakob Kindlman, župnik v Kloštru 5; Anton Šturm, župnik na Brdu 10; Josip Vintar, župnik v Bilčovsu 10; Matej Riepl, župnik v Št. Juriju ob Zili 5; Juri Trunk, župnik na Peravi 2; Josip Hribar, c. k. profesor veronauka v Beljaku 4; Štefan Singer, župnik v Logivasi 5; Ivan Nagl, župnik v Selih 4; Višarski kapitelj 15; Pliberško omizje 30; Iv. Serajnik, provizor v Koprivni 5; Josip Dobrovc, kanonik v Velikovcu 2; Josip Drdlik, župnik v Krčanjih 2; Ivan Hornbök, mestni kaplan v Pliberku 10; Franc Smodej, kaplan v Št. Jakobu 2; Neimenovan v Celovcu 4, Neimenovan v Velikovcu 4, Neimenovan v Velikovcu 10; Jožef Kukačka, provizor v Kazazah 4; Franc Kobentar, župan v Št. Jakobu 10; Marija Kobentar, županja 3; Albin Novak, trgovec v Sinčivasi 5; Prim. Partl v Jesenicah 2; Ignacij Muri, mlinar na Jezerskem 20; P. Roblek, župan na Jezerskem 10; Fr. Skuber, trgovec na Jezerskem 10; Juri Čarf, kolarski mojster v Velikovcu 2; Aleš Gril, p. d. Mentel v Vovbrah 5; Matija Wutti, p. d. Pajovec na Ločilu 6; Franca Messner, p. d. Skrajnica v Mrzlivodi 2; Filip Messner, p. d. Škrajnik v Mrzlivodi 2; Blaž Škof, p. d. Melhar na Jezernici 1; Alojzij Grubelnik, cestninar v Št. Rupertu 1; Bruner, p. d. Štuk na Peračiji 1; Šimen Mihev, p. d. Mihev v Podpeci 5; Filip Šiberl, p. d. Pušl v Vovbrah 2; Marka Karpf, p. d. Holcar v Mrzlivodi 2; Andrej Rutnik, p. d. Šumah v Vovbrah 1; Jožef Kasl, p. d. Blažej v Zgornjem Dobju 1; Neža Malej v Žabnicah 1, France Kobentar 1; Katrica Štih, p. d. Šlemiceva v Št. Janžu 2; Micka Uranšek v Šmihelu pri Pliberku 2; Micka David v Šmihelu pri Pliberku 2, Micka Koh 1; Aleš Riedl, kmetski sin v Podkraju pri Pliberku 5. Vstopnina pri prvi predstavi dne 5. julija 154 K; vstopnina pri drugi predstavi dne 16. julija 46 K 25 v, skupaj 587 K 25 v.

Listnica uredništva.

G. Andrej Wieser, p. d. Boštov v Bodnu. Radovoljno potrjujemo, da niste Vi z dopisi iz Slov. Plajberga v našem listu v nikaki zvezi.

Želi se kupiti

večja kmetija na Koroškem

med Slovenci. Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo „Mira“.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na Štajarskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje:

Podružnica „CROATIE“ v Trstu.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Kranjske, Štajarske in Koroške.

Kovačnica

z lepim delokrogom, v hiši, katere posestnik je kolar, dobre četrt ure od železnice, se dá ugodno v najem. Stanovanje se lahko dobi, oziroma v hiši napravi. Oglasi pod naslovom: Matevž Flaschberger, kolar v Ločah, p. Šmohor.

Dobri in pridni

hlapci

se takoj sprejmejo na posestvu **„Stefanshof“** v Blatu pri Pliberku. Plača 15 do 20 kron, po uporabnosti.

V najem se dá mala kmetija,

ki ima novo zidano hišo, 7 oralov njiv in 6 oralov travnikov. Kje, se izve v Dolinčicah, hiš. štev. 3, pošta Pliberk, ali pa v Celovcu, Jezernikova ulica štev. 3.

Na prodaj je enonadstropna hiša

v Celovcu z 12 sobami, 2 kuhinjama, veliko kletjo, ki je zelo pripravna za večjo vinsko trgovino, in manjšo kletjo za drugo uporabo. Stavba je lepo izdelana, pripravna za vsako podjetje, posebno pa bi bila pripravna za penzijoniste. Hiša je v sredi mesta. — Vse natančnejše podatke daje **upravništvo lista.**

Naznanilo.

Na prodaj je p. d. Pušnikovo posestvo v Št. Petru na Vašinjah pri Velikovcu; proda se še skoro nova hiša, mlin in obokan skedenj ter 60 oralov (johov) zemlje — vse za 17.000 kron — sam les je vreden 10.000 kron.

Apno

1. vrste, 100 odstotno, v velikih kosih, se dobiva pri podpisanih na vagone ali vozove, voznine prosto do gradbenega prostora, po najnižjih cenah ob vsakem času.

Ant. Schmauzer, Annabrücke. **Ign. Teyrowsky,** Galicija.

Železniška postaja Grabštanj.

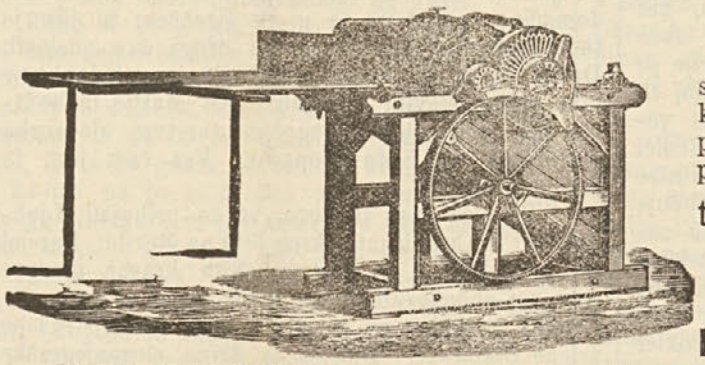

Prodaja tudi **posodo za prevažanje mleka** in **nepremočljive vozne plahte.**

Pozor kmetovalci!

Vsak umen gospodar si omisli poljedelske stroje in s tem hrani število delavcev, na katerih je vedno večje pomanjkanje. Kdor si pa kupi stroj, naj se obrne na zanesljivo in pošteno tvrdko, t. j. na

trgovino z železnino **„Merkur“**

P. Majdič — Celje,

ki ima bogato zalogo

mlatilnic za ročno rabo in na gepelj, **čistilnic,** prostih in najfinejših kakor vsehdrugih **poljedelskih strojev,** od katerih pošlje cenike zastonj.

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnim stiskalom **„Herkules“** za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisek in velike uspehe.

Mline za sadje in grozdje. Obiralniki.

Povsem **urejene moštarne,** stalne in za prevažanje. **Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadni lupilniki** in **rezalniki. Samodelujoče patentovane nosne in vozne brizgalnice** za vinograde, sadje, drevesa, hmelj, grenkuljico **„Syphonia“. Pluge za vinograde** izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarne poljedelskih strojev, livarne in parne kovarne.

Dunaj, II./1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 550 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ceniki zastonj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

V Celovcu se dobi v lekarni P. Birnbacher.

Vsake vrste

podobarska in pozlatarska dela

za cerkve, kapele, samostane itd.

prevzame in fino ter trpežno izdeluje

Janez Golež,

podobar in pozlatar v Celovcu, Šentvidska cesta 12.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares zajamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. Dobiva se povsod!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2,000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prijoritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuliuje in devinkuliuje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dné vloge do dné vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Lastnik in izdajatelj **Gregor Einspieler,** župnik v Podkloštru. — Odgovorni urednik **Anton Ekar.** — Tiskarna **družbe sv. Mohorja** v Celovcu.